

νη τὴ μέρα δὲν δίνουν φωτιά ἔξω αὐτόθ. Σ'τάρ' δαυλιασμένου Κόνιτσ. "Εφαγι ψουμί δαυλιασμένου κ' εἶνι ζαλισμένους 'Ανασελ.

δαυλιάρης ἐπίθ. ἐνιαχ. δαυλιάρ'ς Στερελλ. (Γραν. Εὐρυταν.)

Ἐκ τοῦ οὖσ. δαυλί καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ί α ῥ η ς.

Δυστυχῆς, δύσμοιρος ἐνθ' ἄν.: *Τί νὰ σ' κάμ' οὐ δαυλιάρ'ς, ἔχ' τρία πιδιά!* Γραν. Πουπουί, τί τοὺν ἡδρι τοῦ δαυλιάρ'! αὐτόθ. *Τί ἔχ' πάθ' οὐ δαυλιάρ'ς οὐ Κώστας μ' ἱκεῖνον τοῦ πιδί!* Εὐρυταν. Συνών. δαυλοκαμένος, καημένος, μαῦρος.

δαυλιὰς ὁ, ἐνιαχ. γαυλιὰς Κάρπ. ("Ελυμπ.)

Ἐκ τοῦ οὖσ. δαυλί.

Δαυλίτης 1, τὸ ὅπ. βλ.

δαύλιασμα τό, "Ηπ. (Δωδών.) —Θ. 'Ορφανίδ., Γεωπον., 2. 61

Ἐκ τοῦ ρ. δαυλί α ῥ η ς.

1) Δαυλίτης 1, τὸ ὅπ. βλ., Θ. 'Ορφανίδ., ἐνθ' ἄν.

2) Δαυλίτης 2, τὸ ὅπ. βλ., Δωδών.

δαυλίδα ἡ, "Ηπ. Κεφαλλ. Κύθν. Λευκ. Μύκ. Πελοπ. ('Ολυμπ.) Στερελλ. ('Ακαρν.) Τῆν.—Χελδρ. - Μηλιαρ., Δημῶδ. ὄνομ. φυτ., 224 —Λεξ. Δημητρ.

Ἐκ τοῦ οὖσ. δαυλί καὶ τῆς παραγωγ., καταλ. -ί δ α.

1) Πιθαν., τὸ φυτὸν Λάθυρος ὁ ἐτήσιος (*Lathyrus annuus*) τῆς οἰκογ. τῶν Ψυχανθῶν (*Papilionaceae*), παράσιτον τῶν σιτηρῶν, τοῦ ὁποῦ ὁ καρπὸς εἶναι μέλας ὡς ὁ κεκαυμένος δαυλὸς Κύθν. Μύκ. Τῆν.—Χελδρ. - Μηλιαρ., ἐνθ' ἄν. Συνών. καρεβονήθρα. 2) Δαυλίτης 1, τὸ ὅπ. βλ., Λευκ. Πελοπ. ('Ολυμπ.) Στερελλ. ('Ακαρν.) Τῆν.: "Εχ' δαυλίδα τοῦ σ'τάρ' Λευκ. Μὰ τί ψομί νὰ σοῦ βγάλῃ τοῦτο δὰ τὸ σιτάρι, πού 'ναι γιομάτο δαυλίδα; 'Ολυμπ. Κοίτα νὰ τρανῇ δαυλίδα πῶχ' αὐτὴ ἡ ῥόκα (= ὁ στάχυς τοῦ ἀραβοσίτου) 'Ακαρν. 3) Σῖτος προσβληθεὶς ὑπὸ ἀνθρακος "Ηπ. —Λεξ. Δημητρ.

'Η λ. καὶ ὡς τοπων. ὑπὸ τὸν τύπ. Δαυλίες Ρόδ.

δαυλίζω Νάξ. ('Απύρανθ.) Πόντ. (Χαλδ.) Χίος —Λεξ. Δημητρ. δαυλίζω Θράκ. (Αἰν.) Μακεδ. (Βερτίσκ. Καταφύγ. Λαγκαδ.) δαυλίζω Πόντ. (Κοτύωρ. Χαλδ.) ταυλίζω Πόντ. (Σταυρ.) δαυλίδω Σύμ. δραυλάου Σάμ.

Ἐκ τοῦ οὖσ. δαυλί.

1) 'Ανακινῶ τοὺς δαυλοὺς πρὸς ἀναζωπύρωσιν Θράκ. (Αἰν.) Μακεδ. (Βερτίσκ. Λαγκαδ.) Πόντ. (Κοτύωρ. Χαλδ.) Σάμ. —Λεξ. Δημητρ.: Τὴ δαυλίζου τ' φουτιά Βερτίσκ. Τοῦ κοντόξυλου εἶνι γὰ νὰ δαυλίζουμι Λαγκαδ. || Γνωμ. "Οσον δραυλά ι κἀνείς τὴ φουτιά, τόσον ἀνάβ' (ὅσον περισσότερον παρακινεῖ καὶ ἐνθαρρύνει τις μίαν ἐνέργειαν, καλὴν ἢ κακὴν, τόσον τὰ ἀποτελέσματα θὰ εἶναι περισσότερον ἐντονα) Σάμ. Συνών. βλ. εἰς λ. δαυλί α ῥ η ς 1. 2) Κυριολ. καὶ μεταφ., καίω ἢ καίγομαι Μακεδ. (Καταφύγ.) Νάξ. ('Απύρανθ.): Νὰ κάβγεται καὶ νὰ δαυλίζεται τ' ἀχείλι τζη! (ἀρά) 'Απύρανθ. Δαυλισμένου! (ἀρά) Καταφύγ. Συνών. δαυλί α ῥ η ς 2. 3) Κτυπῶ διὰ δαυλοῦ, ραβδίζω Χίος. Συνών. δαυλί α ῥ η ς 3.

δαύλισμα τό, Χελδρ. - Μηλιαρ., Δημῶδ. ὄνομ. φυτ., 107

Ἐκ τοῦ ρ. δαυλί α ῥ η ς.

Δαυλίτης 1, τὸ ὅπ. βλ. Συνών. συναπίδισμα.

δαύλιστρο τό, ἐνιαχ. δαύλιστρον Μακεδ. (Βερτίσκ.)

Ἐκ τοῦ θέμ. τοῦ ἀορ. τοῦ ρ. δαυλί α ῥ η ς καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -τ ρ ο.

Εὐλὸν χρησιμοποιοῦμενον διὰ τὸ συδαύλισμα, ἥτοι τὴν ἀναμόχλευσιν τῆς πυρᾶς εἰς τοὺς λαϊκοὺς φούρνους ἐνθ' ἄν.: *Αὐτὴν' ἐφίρι τοῦ δαύλιστρον ἰδῶ;* Βερτίσκ. Συνών. συναύλιστρο.

δαυλίτης ὁ, πολλαχ. δαυλίτ'ς βόρ. ἰδιώμ.

Ἐκ τοῦ οὖσ. δαυλό ς καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ί τ η ς.

1) Ἡ νόσος τῶν σιτηρῶν ἀνθραξ (*Ustilago carbo*) προκαλουμένη ὑπὸ δύο μικρομυκήτων, τοῦ *Ustilago tritici*, προσβάλλοντος τὸν στάχυν, ὅστις προσλαμβάνει κατ' ἀρχὰς χρῶμα φαῖον καὶ εἴτα μέλαν, καὶ τοῦ *Tilletia tritici*, προσβάλλοντος τοὺς κόκκους πολλαχ.: *Τὸ σ'τάρι - τὸ κριθάρι* τό 'πιασε φέτος δαυλίτης καὶ χάλασε Πελοπ. (Κορινθ.) *Δὲ γάναμι σ'τάρ' φέτον, τὰ 'φαῖ οὐ δαυλίτ'ς* Εὐβ. ("Ακρ.) *Πιντακάθαρων σ'τάρ', σὰ κιχριμπάρ' εἶνι, οὔτι δαυλίτ' ἔχ' οὔτι ψώρα* Εὐβ. ('Αγία 'Ανν.) *Τὰ μισὰ τσαὶ παραπάνω στάχυα ἔχουνε γίνει δαυλίτης* Πελοπ. (Καρδαμ.) *Θὰ κοσκινίσουμε τὸ σπόρο τοῦ σ'ταριοῦ καὶ θὰν τὸ ραντίσουμε μὲ ἀλογόπετρα, γιὰ νὰ μὴν πιᾶσῃ δαυλίτη (ἀλογόπετρα = θεικὸς χαλκὸς) Πελοπ. (Κλειτορ.)* *Τὸ σπόρο τὸ ραντίζουμε μὲ τὸ χαλκὸ, γιὰ τὴν ἀρρώστια τὸ δαυλίτη* Πελοπ. (Λάμπ.) *Δαυλίτ'ς γένεται, ἅμα δὲν τοῦ πιράσῃς 'ς τ' γαλαζόπιτρα (=θεικὸν χαλκὸν) Θεσσ. (Τρίκερ.)* *Τοῦ ἰδίου τοῦ στάχ' ἱκεῖνον τὸ 'βλιπὶς μαῦρον, μαῦρα τὰ μπουρμπόλια, κὶ ἅμα τὸ 'τριβίς, γέμιζαν τὰ χέρια σ' μανρίλα, ἀρρώστια δηλαδή, δαυλός, δαυλίτ'ς* Θεσσ. (Σκληθρ.) *Τῆς μουντζούρωσα τίς μουντρέλες τῆς μὲ δαυλίτη* Πελοπ. (Καρδαμ.) *Τὸ σ'τάρι ἔχει δαυλίτη, πρέπει νὰ πλυθῇ, γιὰ τὸ ψομί του γίνεται μαῦρο σὰ σβουριά αὐτόθ. Συνών. βρώμη σι, δαυλάδα, δαυλί 4, δαυλίδα 2, δαυλό ς 3, καπνιά, μαυρή, μαυρίλα. 2) Ὁ ἐξ ἀνθρακος προσβληθεὶς σῖτος Εὐβ. Θράκ. Πελοπ. (Κορών.) κ.ά. — Α. Καρκαβίτσ., Παλ. ἀγάπ., 102 —Λεξ. Δημητρ.: "Επισι καταχνιά κ' ἔκαψι τοῦ σ'τάρ' κὶ γίν'κὶ οὐλο δαυλίτ'ς Θράκ. φέτος πού δὲ μέστωσε τὸ σ'τάρι εἶναι ἢ ἀφούρα ἢ δαυλίτης (ἀφούρα = ἰσχνὸν) Πελοπ. (Καρδαμ.) "Οταν κάνουνε ἀρχὴ καὶ σπέρνουνε, δὲν δανείζουνε φωτιά, γιὰτὶ κάνει τὸ γέννημα δαυλίτη Κορών. "Αμα θεριστῇ ἄψητο τὸ σιτάρι, γένεται δαυλίτης, σταχτώνει Α. Καρκαβίτσ., ἐνθ' ἄν. Συνών. δαυλί 4β.*

δαυλιτιάζω Λεξ. Αἰν. δαυλιτιάζου Στερελλ. (Αἰτωλ. Παρνασσ. κ.ά.)

Ἐκ τοῦ οὖσ. δαυλίτης καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ί α ῥ η ς.

Ἐπὶ σιτηρῶν, προσβάλλομαι ὑπὸ τῆς νόσου δαυλίτης, τὸ ὅπ. βλ., ἐνθ' ἄν.: *Δαυλίτιασαν τὰ σ'τάρια φέτον* Στερελλ. (Αἰτωλ.) *"Αμα εἶνι δαυλιτιασμένου τοῦ σ'τάρ', ἄφ'τον νὰ πάῃ 'ς τοῦ καλό τ'!* αὐτόθ. *Οὐλο τοῦτο τοῦ σ'τάρ' εἶν' δαυλιτιασμένου αὐτόθ. Εἶνι ποντὰ καλαμπόκια δαυλιτιασμένα αὐτόθ.*

δαυλιτιάρης ἐπίθ. ἀμάρτ. Οὐδ. δαυλιτιάρ'κου Στερελλ. (Αἰτωλ.)